

Väikeloomade kiropraktika

Kiropraktika on manuaalne teraapia, mis tegeleb selgroo liikuvushäiretega ja nende mõjuga närvisüsteemile ning kogu kehale. Kiropraktika eesmärk on selgroo liikuvuse parandamine ja närvisüsteemi töö optimeerimine.

Kindlasti ei asenda kiropraktika korralikku loomaarstlikku ülevaatust, kuid on heaks täienduseks traditsioonilisele meditsiinile selgroo ning luude ja lihaskonna probleemide diagnostikas ja ravis. Tihti on kasulik kombineerida kiropraktilist ravi teiste teraapia vormidega nagu füsioteraapia, akupunktuur ja massaaž.

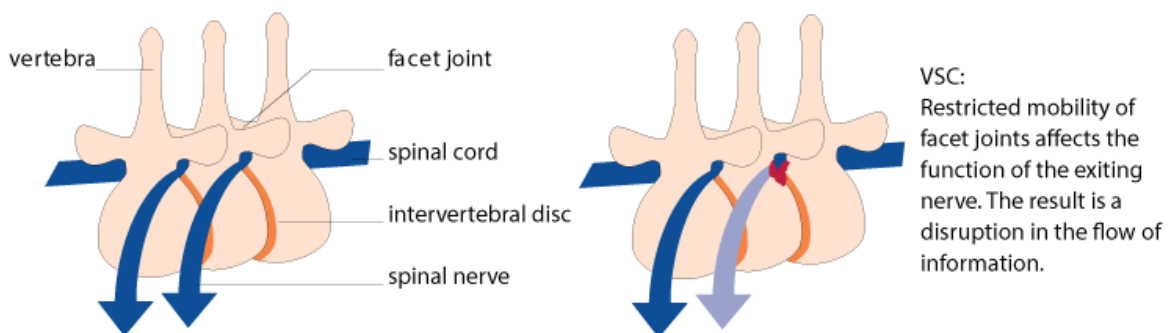
Mis on sublüksatsioon?

Kiropraktikud tegelevad peamiselt vertebraalsete sublüksatsioonide ehk nn 'liigeslukkude' kõrvaldamisega. Põhirõhk on selgroom, kuid tegeletakse ka kõikide teiste liigestega.

Vertebraalseks sublüksatsiooniks nimetatakse kahe selgroomüli vahelist vähenenud liikuvust või funktsionaalset nihkumist. Kindlasti ei ole tegemist mehaaniliselt paigast nihkunud luude või liigestega.

Juba üksikud sublüksatsioonid häirivad kogu keha normaalset liikumist, vähendavad looma selgroo paindlikkust ja võivad põhjustada lihaspingeid. Selgroomülide vahel on kõik seljaajust väljuvad närvid, mis reguleerivad keha funktsioone, liikumist ja tunnetust. Seetõttu segavad sublüksatsioonid otseselt ka närvisüsteemi tööd. Häiritud närvide tööga kaasneb halvenenud koordineerimine, mis omakorda võib viia teiste liigeste, kõõluste või sidemete vigastusteni.

Loom, kellel esineb liigeste sublüksatsioone, muudab oma kehahoiakut, püüdes seeläbi kompenseerida selgroo piiratud liikumist ja vältida valu. Kompensatsioonimehhanismide tõttu peavad teised kehaosad kandma normaalsest suuremat koormust ja haigestuvad aja möödudes.

Sublüksatsiooni sümptomid

Sublüksatsioonidele viitavad erinevad sümptomid, mis varieeruvad kergetest kuni äärmiselt tõsiste haigusnähtudeni. Kõige tavalisem sümptom on valu, mille tagajärjel loom kohandab liikumismustrit ning võib hakata teatud liigutusi vältima. Sublüksatsioonid võivad muuta ka lihaste painduvust ja omavahelist koordineerimist.

Mõned sümptomid, mis võivad viidata vertebraalsele subluksatsioonile:

- järsk valu kaelas või seljas
- valu teatud liigutustel
- halvenenud sportlikud saavutused
- raskused liikumisel, trepist käimisel, hüppamisel vm.
- longe
- liigne puudutustundlikkus
- ülemäärane käppade lakkumine (ingl.k. *lick granuloma*)
- krooniline kõrva ja/või päraakupaunade põletik
- nn "kutsikalik istumine" või istumine tagumised jalad ühel poolel
- ebanormaalne keha- ja või sabahoiak
- lihasatroofia ehk lihaste kadu
- liigne komistamine
- koordineerimishäired.

Kiropraktiline ravi

Kiropraktiline uuring koosneb anamneesist, looma liikumise hindamisest ja liigete palpatsioonist. Seejärel, kasutades väga kiiret ja spetsiifilist võtet (ingl.k. *adjustment*), korrigeerib kiiropraktik uuringu käigus leitud subluksatsioonid.

Korrigeerimise eesmärk on taastada liigete ja selgroo normaalne asend ning liikuvus, mis omakorda parandab närvisüsteemi toimimist. Kiropraktika võtteid kasutatakse ainult liigete normaalse liikumisraadiuse ulatuses, järgides liigete loomulikke liikumissuunda. Tänu sellele ei kahjusta õigesti läbi viidud kiiropraktiline ravi kõõluseid ega sidemeid.

Koertele meeldib kiiropraktiline manipulatsioon väga ja sageli vastavad nad ravile kiiremini kui inimpatiendid. Suur osa loomi näitab paranemise märke ühe kuni nelja külastuse järel. Akuutsed probleemid lahenevad enamasti kiiresti, kroonilised haigused vajavad üldiselt intensiivsemat ja pikaajalisemat ravi.

Kiropraktikast võib abi saada, kui teie koeral on:

- lonked ja pikaajaliste longetega (nt. puusa düsplaasia, põlve ristsidemete vigastused jm) kaasnevad sekundaarsed muutused
- kaela ja selja valud
- spondüloos
- *cauda equina* sündroom
- õnnetuste ja kukkumiste tagajärjel tekkinud vigastused (autoõnnetused jm)
- koordinatsioonihäireid ja nõrkust põhjustavad haigused (nt. *Wobbler*, diski probleemid)
- lihasspasmid
- lõualiigeste probleemid (raskused söömisel, neelamisel)
- soolestiku (nt. krooniline sooleummistus), põie (nt. inkontinents) ja teiste siseorganite probleemid
- närvisüsteemi häiretest põhjustatud liigne lakkumine (nn. *lick granuloma*)
- operatsiooni järgne taastumisperiod
- vigastuste järgne taastumine
- geriaatrilised vaevused.

Kiropraktika aitab:

- haiguste ja vigastuste ennetuses, eriti spordiga tegelevate koerte puhul
- spordisaavutuste parandamisel.

Oma loomale kiiropraktikut otsides pea meeles, et litsentseeritud loomade kiiropraktikud peavad hariduselt olema kas loomaarstid või inimeste kiiropraktikud.

Triin Tohver

Loomaarst

IVCA ja IAVC poolt litsentseeritud loomade kiiropraktik